

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su **ES notariatų taryba (CNUe)**.

1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendroju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?

Iš esmės nacionalinėje teisėje nenumatyta galimybė sudaryti bendrus testamentus. Tiesą sakant, sudarydami testamentą, sutuoktiniai gali paskirti vienas kitą vieninteliu savo įpėdiniu.

Testamentai sudaromi ir vykdomi pagal 195 skyriaus 23 straipsnio nuostatas.

Testatorius arba kitas asmuo testatoriaus prašymu ir jam dalyvaujant testamentą turi sudaryti raštu ir jį pasirašyti. Testamentus taip pat reikia pasirašyti ne mažiau kaip dviejų vienu metu dalyvaujančių liudytojų akivaizdoje, kad jie dalyvaujant testatoriui patvirtintų testamentą ir jį pasirašytų. Jeigu testamentą sudaro daugiau nei vienas puslapis, reikia ant visų puslapių pasirašyti arba parašyti inicialus.

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, koku būdu?

Testamentas gali būti:

- pateikiamas testatoriaus gyvenamosios vietos provincijos registrai pagal 189 skyriaus 9 straipsnį;
- saugomas testatoriaus advokato kontoroje arba
- saugomas paties testatoriaus arba kito jo šiuo tikslu įgalioto asmens.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Nacionalinėje teisėje galioja privalomosios palikimo dalies principas ir jis reglamentuojamas 195 skyriaus 41 straipsnyje. 195 skyriaus 51 straipsnis taip pat yra svarbus.

Vaikai turi teisę pasidalyti ne daugiau kaip 25 % grynosios palikimo vertės. Jeigu vaiko nėra, tačiau yra pergyvenęs sutuoktinis arba tėvas (motina), pastarasis (-oji) turi teisę gauti ne daugiau kaip 50 % palikimo, o visais kitais atvejais gali būti paveldimas visas palikimas.

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Jeigu mirusysis nesudarė testamento, palikimas pereina pagal 195 skyriaus 44 ir kitų straipsnių nuostatas.

Jeigu yra vaikų ir sutuoktinis, grynoji palikimo vertė sutuoktiniui ir vaikams padalijama lygiomis dalimis. Jeigu vaikų arba palikuonių nėra, sutuoktinio palikimo dalis padidėja atsižvelgiant į tai, ar yra kitų giminaičių iki ketvirtos giminytės eilės. Visų pirma, jeigu yra gyvų mirusiojo brolių ir seserų arba tėvų, sutuoktinio palikimo dalis sudaro 50 proc. grynosios palikimo vertės, o jeigu nėra giminaičių iki ketvirtos giminytės eilės, sutuoktinis turi teisę gauti tris ketvirtadalius palikimo. Visais kitais atvejais visas palikimas pereina sutuoktiniui.

5 Kokia institucija kompetentinga:

5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Visais pirmiau išvardytais atvejais kompetenciją turi paskutinės testatoriaus / palikėjo nuolatinės gyvenamosios vietos apylinkės teismas.

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradeda automatiškai).

Prašymo pateikimas

Mokesčių inspektoriaus patvirtinto dokumento dėl laikino atleidimo nuo mokesčių pateikimas

Paveldėjimo teisės liudijimo išdavimas

Palikimo apyrašo sudarymas

Visų su palikimu susijusių skolų grąžinimas, įskaitant mokesčių prievolių įvykdymą

Palikimo padalijimas

Galutinių ataskaitų registravimas

Nacionalinėje teisėje nėra nuostatos dėl galimybės teismui savo iniciatyva pradėti paveldėjimo procedūrą.

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Asmuo gali tapti įpėdiniu, jeigu yra mirusiojo giminaitis iki šeštos giminytės eilės. Atitinkama nuostata įtvirtinta 195 skyriaus 44 ir kituose straipsniuose ir 195 skyriaus pirmajame ir antrajame prieduose.

Asmuo gali tapti įpėdiniu, jeigu testatorius savo valia jam perleidžia palikimą.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Pagal nacionalinę teisę įpėdiniai neatsako už palikėjo skolas. Skolos išieškamos tik iš palikimo, kuris įpėdiniams / testamentinės išskirtinės gavėjams padalijamas tik grąžinus tokias skolas (įskaitant mokesčių prievolių įvykdymą). Atitinkama nuostata pateikiama 189 skyriaus 41 straipsnio b punkte ir 42 straipsnyje.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Jeigu sąvoka „turto registracija“ reiškia palikėjo turto perdavimą įpėdiniams / testamentinės išskirtinės gavėjams, reikia pateikti šiuos dokumentus: paveldėjimo teisės liudijimą;

mokesčių inspektoriaus išduotą pažymėjimą dėl mokesčių prievolių įvykdymo ir leidimą perduoti turtą;

pažymėjimą dėl su nekilnojamoju turtu / kapitalo prieaugiu susijusių mokesčių prievolių įvykdymo;

savivaldybės ir nuotekų mokesčių gavimo ir sumokėjimo pažymėjimą ir oficialų administratoriaus ir (arba) testamento vykdytojo pareiškimą dėl palikimo padalijimo;

bet kurį kitą dokumentą, kurio prašo žemės kadastro institucija ir (arba) mokesčių inspektorius.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Norint padalyti palikimą, būtina paskirti administratorių. Gavęs prašymą, administratorių teismas paskiria priimdamas nutartį. Prašymas paskirti administratorių teikiamas pagal 189 skyrių, be kita ko, įskaitant 18, 19, 20, 29, 49 straipsnius ir 192 skyrių. Prie prašymo būtina pridėti būsimo administratoriaus arba testamentą vykdytojo priesaika patvirtintą pareiškimą, kai reikalaujama, laiduotojo priesaika patvirtintą pareiškimą ir, kai reikalaujama, pateikti užstatą. Prie prašymo taip pat būtina pridėti mirusiojo gyvenamosios vietos savivaldybės mero išduotą mirties ir paveldėjimo teisės liudijimą ir įpėdinių sutikimą paskirti administratorių. Visais kitais atvejais laikomasi atsakyme į 6 klausimą aprašytos tvarkos.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turą?

Teisė vykdyti testamentą mirus palikėjui suteikiama testamentą vykdytojui, o jeigu testamentą vykdytojas miršta arba nėra suinteresuotas vykdyti testamentą, teisė suteikiama bet kuriam teisinį interesą dėl palikimo turinčiam asmeniui, t. y. testamentinės išskirtinės gavėjui arba įpėdiniui.

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Administratoriaus įgaliojimai aprašyti 189 skyriaus 41 straipsnyje.

10 Kokie dokumentai vykdam paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Šie dokumentai yra paveldėjimo teisės liudijimas, kuriame nurodomas administratorius ir (arba) testamentą vykdytojas. Palikimo gavėjų vardai ir pavardės nurodomi prašyme paskirti administratorių ir (arba) patvirtinti testamentą ir palikėjo gyvenamosios vietos savivaldybės mero išduotame mirties ir paveldėjimo teisės liudijime.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 15/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.